

капіталу і в першу чергу, від наявності і питомої ваги балансових статей: нерозподілений прибуток і резервний капітал, джерелом формування яких є чистий прибуток [3].

В аналітичному плані у вітчизняній теорії і практиці перевага віддається коефіцієнту фінансової незалежності, який є аналітичним індикатором реалізації другої базової концепції МСФЗ – концепції збереження капіталу: фізичного і фінансового. Вимога цієї концепції полягає у тому, щоб капітал не зменшувався, а по можливості – збільшувався. Аналітичним індикатором концепції збереження фізичного капіталу є коефіцієнт зносу і придатності.

Збереження фінансового капіталу є необхідною вимогою визнання одержаного прибутку і пов'язано зі збільшенням вартості чистих активів, які визначаються як різниця між активами і зобов'язаннями. Це ствердження знаходить все більше підтримки у вчених. При такому підході прибуток є залишковою величиною, отриманої після підрахунку витрат, у тому числі і корегування збереження капіталу із доходів. У цьому випадку, сума перевищення чистих активів у кінці періоду в порівнянні з початком періоду визнається прибутків і відбивається у фінансовій звітності.

Капіталізація прибутку, з одного боку є необхідною вимогою безперервної діяльності, з другого боку – дає можливість зменшити залежність від зовнішніх зобов'язань, і відповідно підвищити перспективну платоспроможність. Ця логічна послідовність повинна враховуватися при дослідженні фінансової стійкості підприємства. Теоретичним підґрунтям цього є концепція збереження фінансового капіталу.

Сталий розвиток підприємства у довгостроковій перспективі можливий тільки у випадку збалансованості чистого прибутку і чистого грошового потоку. З цією метою в практику фінансового менеджмента в умовах варто ввести показник «коефіцієнт монетизації фінансового результату», як співвідношення позитивного чистого грошового потоку і чистого прибутку, який характеризує забезпеченість грошовими коштами фінансового результату, як джерела фінансування розвитку підприємства і фінансової незалежності.

Література

1. Современный финансово-кредитный словарь / М. Г. Лапуста, О. А. Андреев, Л. М. Бадалов и др. ; под общ.ред. М. Г. Лапусты, П. С. Никольского. – 2-е изд., доп. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 567 с.
2. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000 / Перекл. з англ. за ред. С. Ф. Голова. – К.:Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2000. – 1272 с.
3. Іонін Є. Є. Фінансова аналітика сучасного бізнесу: [монографія]/ Є. Є. Іонін, М. М. Овчинникова. – Донецьк: ДонНУ, 2012. – 304 с.

УДК 657

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

О. Т. Поліщук

Формування оптимальної облікової політики на ділянці обліку інвестицій є одним з перспективних напрямків у сфері удосконалення бухгалтерського обліку. Як показують дослідження, вирішення цього питання має певні труднощі, по-перше, через відсутність необхідних методичних розробок щодо інвестиційних активів, по-друге, потребує розробки структура й елементи облікової політики щодо інвестицій.

Слід зазначити, що у сфері облікового законодавства закладено певний ступінь свободи вибору тих принципів і правил обліку, які будуть використовуватись підприємством у господарській діяльності в певний період часу. Основою, на яку спирається вибір таких принципів, є формулювання облікової політики підприємства, яка також має враховувати інвестиційний вектор підприємств. Саме тому облікова політика підприємства має враховувати інвестиційну політику.

Облікова політика підприємства може характеризуватись сукупністю альтернативних принципів, методів, процедури та способи організації і ведення обліку, застосовувані до специфіки і характеру діяльності підприємства. Саме такий вибір має бути вирішальним чинником, який допомагає вирішити подальші облікові завдання суб'єкта господарської діяльності. Цей момент є особливо істотним відносно обліку інвестицій, що також достатньо обумовлюється впливом інвестиційної політики підприємства, а також рівнем схильності до ризику - параметра досить індивідуального.

Розглядаючи особливості і проблеми формування облікової політики підприємства щодо інвестицій, насамперед необхідно:

- визначити суть об'єкта й елемента облікової політики;
- обґрунтувати вибрані альтернативні методи обліку інвестицій;
- установити фактори, що впливають на формування облікової політики на конкретному підприємстві щодо інвестицій.

Тому, під об'єктом облікової політики стосовно інвестиційно-інноваційної діяльності варто розуміти об'єкти, стосовно яких законодавством передбачено декілька варіантів ведення й організації обліку, які обираються підприємством залежно від умов і специфіки його діяльності.

Прийняття і реалізація власної облікової політики є тим складнішою, чим більше змінюваними і узагальненими є облікові нормативно-законодавчі акти. Такі нормативи утрудняють їх інтерпретацію, прийняття операційних і стратегічних рішень і, що очевидно, не сприяють підвищенню порівнянності інформації, яка міститься у фінансовій звітності.

Необхідно звернути увагу ще на один момент, а саме, на взаємозв'язок облікової політики щодо інвестицій і інвестиційної політики підприємства.

Право на зміну інвестиційної політики господарюючого суб'єкта відносно інвестиційних активів є його прерогативою. Свобода ж зміни облікової політики є обмеженою, а якщо це відбувається, то підприємство зобов'язане гарантувати порівнянність фінансових даних у динаміці.

Необхідно відмітити про синергетичний зв'язок між обліковою та інвестиційною політикою. Облікова політика відносно інвестицій має другорядний характер щодо інвестиційної політики, яка є вихідним пунктом для формування обліку інвестування. Так, наприклад, кожне віднесення елемента інвестиційних активів до категорії короткострокових або довгострокових інвестицій повинно тісно пов'язуватись з інвестиційною політикою підприємства і його стратегією фінансування.

Інвестиційна політика стосується рішень підприємства в питаннях присвоєння конкретним елементам інвестицій певних атрибутів, що дозволяє подавати їх відповідним чином у системі обліку, а саме: вид інвестиційного активу, класифікація у вигляді довгострокових і короткострокових активів, наступна оцінка та подання у фінансовій звітності. Сама інвестиційна політика обумовлюється ступенем інвестиційної активності і рівнем ризику. Зв'язок цих двох аспектів доводить, що всі зміни у цій сфері можуть привести до різних фінансових результатів в обліку.

Зміна структури або внутрішнього економічного складу елементів кожної з політик породжує зміну фінансових результатів підприємства. Якщо зміна інвестиційної політики відбувається в рамках застосовуваної облікової політики, то всі результати, що випливають звідси, породжують фінансові наслідки для поточного звітного періоду. Стосуватися це може зокрема:

- строків утримання інвестиційного активу;
- класифікації фінансових інвестицій у рамках категорій, передбачених обліковим законодавством відносно фінансових інструментів;
- функцій активів - із використовуваних на потреби операційної діяльності на функціонуючі як об'єкти інвестиційної діяльності.

Зміна облікової політики повинна враховуватись при змінні інвестиційної політики, а саме зміни інвестиційних активностей та інвестиційних ризиків

Таким чином, варто визначити про синергетичний взаємозв'язок між обліковою та інвестиційною політикою підприємства, при цьому доцільно вказати про складові облікової політики, а саме:

- опис характеру інвестиційної діяльності підприємства (активний або пасивний інвестор);
- критерії визнання активів інвестиційними;
- деталізований склад інвестиційних активів;
- основу (або основи) оцінки інвестиційних активів, використовувану для підготовки фінансової звітності;
- визнання та структуру доходів і витрат від інвестиційної діяльності;
- способи переоцінки інвестиційних активів;
- способи рекласифікації інвестиційних активів;
- методика обліку за умови вибуття інвестиційного майна.

Література

1. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» – наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2000р. № 92. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» – наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999р. №242. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Крупка Я. Д. Облік інвестиційно-інноваційної діяльності: навч. посібн. / Я. Д. Крупка, С. В. Питель, І. В. Мельничук. – Тернопіль : ТАЙП, 2011. – 234 с.
5. Ліба Н. С. Стратегічний управлінський облік інноваційної діяльності / Н. С. Ліба // Облік і фінанси. – 2012. – № 9 (23). – С. 272–280.

УДК 657.6

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ВИЩИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ (ВОДА)

О. О. Разборська

Сучасна інтеграція України у світове співтовариство актуалізувала проблему розбудови цілісної і ефективної системи фінансового контролю, яка має відповідати сучасним вимогам. Основними загальносвітовими тенденціями в цій сфері є: посилення контролю громадянського суспільства за діяльністю урядових структур; підзвітність і відповідальність органів контролю державних фінансів перед суспільством; забезпечення незалежності органів контролю державних фінансів; зближення й уніфікація систем і механізмів фінансового контролю у зв'язку з глобалізацією економіки і переходом на міжнародні стандарти обліку, звітності та аудиту.